

A kisvállalati adó (a Kiva) szabályai 2013.

A kisvállalati adó szabályait a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (Ktv.) tartalmazza, amelynek rendelkezései – főszabály szerint – 2013. január 1-jén lépnek hatályba. A kisvállalati adót első ízben a 2013. évi adókötelezettség teljesítésére lehet választani, az adózó erre vonatkozó döntését 2012. december 1-20. között jelentheti be az állami adóhatósághoz.

I. A kisvállalati adó alanyai

Az adó alanya lehet:

- az egyéni cég,
- a közkereseti társaság, a betéti társaság, a korlátolt felelősségű társaság, a zártkörűen működő részvénytársaság,
- a szövetkezet és a lakásszövetkezet,
- az erdőbirtokossági társulat,
- a végrehajtó iroda, az ügyvédi iroda és a közjegyzői iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda,
- a külföldi vállalkozó, illetve a belföldi üzletvezetési hellyel rendelkező külföldi személy lehet.¹

A felsorolt szervezetek csak abban az esetben jelentkezhetnek be a kisvállalati adó hatálya alá, ha a Ktv.-ban meghatározott kritériumoknak² megfelelnek. E feltétek az alábbiak:

- Az adózónak az átlagos statisztikai létszáma az adóévet megelőző évben várhatóan nem haladja meg a 25 főt. Az állományi létszám meghatározását a Központi Statisztikai Hivatal által kiadott Útmutató a munkaügy-statisztikai adatszolgáltatáshoz című kiadvány 2009. január 1. napján érvényes szabályai alapján kell végrehajtani.
- Az adózónak az adóévet megelőző adóévben elszámolandó bevétele várhatóan nem haladja meg az 500 millió forintot. Bevételeként az értékesítés nettó árbevételét, az egyéb bevételeket, a pénzügyi műveletek bevételeit és a rendkívüli bevételek összegét kell figyelembe venni.³ Amennyiben a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Szt.) hatálya alá nem tartozó eva-adóalany (bevételi nyilvántartást vezető betéti társaság, közkereseti társaság, egyéni cég) kíván bejelentkezni a kisvállalati adó hatálya alá, úgy esetében az eva-alapot⁴ kell bevételeként figyelembe venni. Amennyiben az adózónak a kisvállalati adóalanyiságot

¹ Ktv. 16. § (1) bekezdés

² Ktv. 16. § (2) bekezdés, 19. § (4) bekezdés

³ Ktv. 2. § 3. pont

⁴ Az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló 2002. évi XLIII. törvény 5. § (1) bekezdés

megelőző adóéve 12 hónapnál rövidebb, úgy az 500 millió forintos várható bevételi értékhatárt a működési napok számának megfelelően kell arányosítani.

- Az adózónak az adóévet megelőző két naptári évben az adószámát az állami adóhatóság jogerősen nem törölte vagy függesztette fel. A 2013-as adóévre való bejelentkezés vonatkozásában a 2011. január 1-je és a 2012. december 31-e közötti időszakot kell vizsgálni e feltétel vonatkozásában.
- Nem választhatják a kisvállalati adót az eltérő üzleti éves adózók, mivel a Katv. előírja, hogy a kisvállalati adót választó adózó üzleti évének mérlegforduló napja kizárólag december 31. lehet. További korlátozás, hogy a kisvállalati adó alanyai nem térhetnek át a naptári évtől eltérő üzleti évre, beszámolójukat pedig forintban kötelesek elkészíteni.
- Az adózónak az adóévet megelőző adóévről készítendő beszámolójában a mérlegfőösszege várhatóan nem haladja meg az 500 millió forintot. Beszámoló alatt a Szt., vagy a felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet szerinti beszámolót kell érteni, kivéve az összevont (éves) konszolidált beszámolót.⁵
- Nem jogszerű a kisvállalati adóalanyiság választására vonatkozó bejelentés, ha annak napján az adózónak az állami adó- és vámhatóság által nyilvántartott, végrehajtható adó- és vámtartozása meghaladja az 1 millió forintot. E körben tehát a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által nyilvántartott valamennyi, végrehajtható adó- és vámtartozást figyelembe kell venni, viszont a helyi önkormányzatok által nyilvántartott adótartozások, illetve az adók módjára behajtható köztartozások azonban nem számítanak az 1 millió forintos határ szempontjából.

Amennyiben a kisvállalati adó hatálya alá bejelentkezni kívánó adózó rendelkezik kapcsolt vállalkozással,⁶ úgy az előzőekben ismertetett állományi létszám-, illetve a bevételi határok számítása során a kapcsolt vállalkozások adatait együttesen kell figyelembe venni, a kapcsolt vállalkozás utolsó lezárt üzleti évi beszámolója alapján.

A belföldi adóalanyok adókötelezettsége a teljes körű, azaz a belföldről és a külföldről származó jövedelmére egyaránt kiterjed. A külföldi vállalkozó adókötelezettsége korlátozott, csak a belföldi telephelyen végzett vállalkozási tevékenységből származó jövedelmére terjed ki.⁷

II. Az adóalanyiság létrejötte

A kisvállalati adó alanyai lehetnek a törvény hatályaba lépését megelőzően létrejött, már működő vállalkozások (függetlenül az alakulásuk időpontjától), illetve az adóév közben újonnan létrejövő vállalkozások is. Az adóalanyiság keletkezése szempontjából eltérő szabályok vonatkoznak e két csoportra.

⁵ Katv. 2. § 2. pont

⁶ A társasági adóról és az osztalék adóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (Tao. tv.) 4. § 32. pont

⁷ Atv. 17. §

Az adóalanyiság keletkezése a már működő vállalkozások tekintetében

A kisvállalati adó adóalanyiság az adózó erre irányuló választásával jön létre, a választásnak az állami adóhatósághoz történő bejelentését követő naptári év első napjával. A 2013-as évre vonatkozó bejelentést 2012. december 1-jétől 2012. december 20-áig, az állami adóhatóság által erre a célra rendszeresített 12T203KV jelű nyomtatványon, kizárólag elektronikus úton lehet megtenni. A határidő jogvesztő, tehát annak elmulasztása esetén igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye.⁸

Az az eva-alany, amely 2013-ban a kisvállalati adó hatálya alá kíván tartozni, a 12T203KV jelű nyomtatvány benyújtásával egyszerre teljesítheti az eva hatálya alól való kijelentkezést, illetve a kisvállalati adó hatálya alá való bejelentkezést is.

Az adózó a választását 2013. január 15-éig a 12T203KV jelű nyomtatványon, elektronikus úton visszavonhatja azzal, hogy a határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye.

Az adóalanyiság keletkezése az újonnan alakult vállalkozások tekintetében

Az adóévben újonnan létrejövő vállalkozások adóalanyisága

- a társasági szerződés közokiratba foglalásának, ellenjegyzésének napján kezdődik, ha vállalkozási tevékenységet a cégnyilvántartásba történő bejegyzése előtt megkezdheti,
- az első jognyilatkozat megtételének napján, ha belföldi illetősége az üzletvezetés helyére tekintettel keletkezik,
- más esetben azon a napon, amelyen az alapítását szabályozó jogszabály szerint létrejön,

feltéve, hogy a kisvállalati adó szerinti adóalanyiság választását létrejöttének napjától számított 30 napon belül bejelenti az állami adóhatóságnak.

A 30 napos határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem benyújtásának nincs helye.⁹

III. Az adóalanyiság megszűnése

A Katv. által nevesített megszűnési okokat¹⁰ és az azokhoz tartozó megszűnési időpontokat az álabbi táblázat tartalmazza.

Megszűnési ok	Megszűnés időpontja
Az adózó kijelentkezik a kisvállalati adó hatálya alól. (Ennek módja, hogy az adózó – legkorábban az adóév december 1-jétől, legkésőbb az adóév december 20-áig – az erre a célra rendszeresített nyomtatványon,	Az adóalanyiság az adóév utolsó napjával szűnik meg.

⁸ Katv. 19. § (1) bekezdés

⁹ Katv. 19. § (9) bekezdés

¹⁰ Katv. 19. § (2), (5) bekezdés

elektronikus úton bejelenti az állami adóhatósághoz, hogy adókötelezettségeit a jövőben nem a kisvállalati adó szabályai szerint teljesíti. A határidő elmulasztása esetén igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye.)	
Az adózó bevétele meghaladja az adóalanyiság választására jogosító 500 millió forintos értékhatárt.	Az adóalanyiság megszűnésének időpontja az értékhatár meghaladásának hónapját megelőző hónap utolsó napja.
Az adóalany végelszámolás, felszámolás vagy kényszertörlesztés hatálya alá kerül.	Az adóalanyiság az eljárás kezdőnapjával megszűnik.
Az adóalany végelszámolás, felszámolás vagy kényszertörlesztés nélkül szűnik meg.	Az adóalanyiság az adóalany megszűnésének napjával egyidejűleg szűnik meg.
Az adózó átalakul.	Az átalakulását megelőző nappal megszűnik az adóalanyiság.
Az adóalany terhére az adó- vagy vámhatóság számla- vagy nyugtaadási kötelezettség elmulasztásáért, be nem jelentett alkalmazott foglalkoztatásáért vagy igazolatlan eredetű áru forgalmazásáért jogerősen mulasztási bírságot, jövedéki bírságot állapított meg.	Az adóalanyiság megszűnésének időpontja az adóhatósági határozat jogerőre emelkedésének napját megelőző hónap utolsó napja.
Az állami adóhatóság az adóalany adószámának alkalmazását felfüggeszti, törli.	Az adóalanyiság a határozat jogerőre emelkedésének hónapját megelőző hónap utolsó napjával szűnik meg.
Az adóalany az állami adó- és vámhatóságnál nyilvántartott, végrehajtható adó- és vámtartozása a naptári negyedév utolsó napján meghaladja az 1 millió forintot.	Az adóalanyiság megszűnésének időpontja a naptári negyedév utolsó napja.
Az adóalanynál foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszáma meghaladja az 50 főt.	A létszámváltozás hónapjának utolsó napjával megszűnik az adóalanyiság.

A megszűnéssel összefüggésben egy speciális szabályt is rögzít a törvény. Az egyéni cég tagjának halála esetén ugyanis özvegye, özvegy hiányában vagy annak egyetértésével örököse (örökösei), illetve a tag cselekvőképességének korlátozását vagy kizárását kimondó bírósági határozat esetén a tag nevében és javára eljárva törvényes képviselője az egyéni cég tagjává válhat, feltéve, hogy valamennyi feltételnek megfelel és ezt a szándékát a cégbíróságnak az ok bekövetkeztétől számított harminc napon belül bejelenti. Ilyen esetben nem szűnik meg az egyéni cég

kisvállalati adóalanyisága, ha az új tag ezt az adózási módot választja, és ezt – a fenti bejelentéssel együtt – jelzi a cégbíróságnak.¹¹

Az adóalanyiség megszűnése következtében az adózó üzleti éve lezárul és az azt követő nappal önálló üzleti év kezdődik.¹² Január 1-jétől a mérlegforduló napig terjedő időszokról soron kívüli adóbevallást kell benyújtani, amelynek határideje a megszűnést követő ötödik hónap utolsó napja.

Ha például az adóalany 2013. október hónapban észleli, hogy a foglalkoztatottak átlagos statisztikai létszáma meghaladja az 50 főt, akkor az adóalanyisága – a fenti szabálynak megfelelően – 2013. szeptember 30-án megszűnik. Az adózó adóévei ebben az esetben a következőképpen alakulnak:

- 2013. január 1-jétől – 2013. szeptember 30-ig a kisvállalati adó alanya,
- 2013. október 1-jétől – 2013. december 31-ig a társasági adó alanya.

Az adóalanyiség megszűnését követő két adóévre a kisvállalati adóalanyiség ismételen nem választható.¹³ Az előző példán szemléltetve ez azt jelenti, hogy az adózó a 2013. október 1-jétől 2013. december 31-ig tartó és az azt követő, 2014. január 1-jétől 2014. december 31-ig tartó adóévekre nem választhatja a kisvállalkozói adót, viszont 2015. január 1-jével kezdődő adóévében már újfent teljesítheti adókötelezettségét a kisvállalati adó szabályai szerint.

IV. A kisvállalati adó alapja

A kisvállalati adó alapja az adózó korrigált pénzforgalmi szemléletű eredményének a személyi jellegű kifizetésekkel növelt összege, de legalább a személyi jellegű kifizetések összege (minimum-adóalap).¹⁴

A korrigált pénzforgalmi szemléletű eredmény

Az adózó pénzforgalmi szemléletű eredménye a pénzeszközök (készpénz, elektronikus pénz, csekkek, bankbetétek) Szt. szerinti beszámolóban kimutatott tárgy üzleti évi összege, csökkentve a pénzeszközök tárgyévet megelőző üzleti évben kimutatott összegével, korrigálva a Katv.-ban meghatározott tételekkel.¹⁵

A kisvállalati adó hatálya alá átlépő, a megelőző adóévben bevételi nyilvántartást vezető eva-alanyok nem rendelkeznek a tárgyévet megelőző üzleti évről beszámolóval, így esetükben a kisvállalati adóalanyiség első évében az átlépéskor elkészített nyitómérlegben¹⁶ szereplő összeggel kell csökkenteni az első üzleti évi pénzeszközök állományát.

¹¹ Katv. 19. § (6) bekezdés

¹² Katv. 19. § (7) bekezdés

¹³ Katv. 19. § (8) bekezdés

¹⁴ Katv. 20. § (1) bekezdés

¹⁵ Kat. 20. § (2) bekezdés

¹⁶ Szt. 2/A. § (4) bekezdés

Speciális szabály vonatkozik az ügyvédi irodák esetében a pénzforgalmi szemléletű eredmény meghatározására, ugyanis ezen alanyi kör vonatkozásában nem minősül pénzeszköznek az ügyvédi letétként kezelt pénzeszköz.

A Katv.-ban meghatározott korrekciós tételek egy része azt szolgálja, hogy egyes idegen források bevonása ne jelenjen meg az adózó pénzforgalmi eredményében, továbbá azt, hogy a pénzeszközök kihelyezése (például kölcsön nyújtásával, értékpapír vásárlásával) ne eredményezze a pénzforgalmi eredmény csökkenését. A korrekciós tételek másik csoportjának célja a pénzforgalmi eredménynek – mint az adóalap egyik összetevőjének – védelme. Vannak olyan korrekciós tételek is, amelyeket kizárólag a kisvállalati adóalanyiság első évében kell alkalmazni, ezek elsősorban arra szolgálnak, hogy az adóalanyiság időszakát megelőzően felmerült, de az adóalanyiság időszakára vonatkozó költségek, ráfordítások összege ne képezze a pénzforgalmi szemléletű eredmény részét.

A Katv.-ban felsorolt, a pénzforgalmi szemléletű eredményt növelő és csökkentő tételek az alábbiak.

A pénzforgalmi szemléletű eredményt csökkenti az alábbi ügyletekből a tárgyévben befolyt pénzeszköz¹⁷	A pénzforgalmi szemléletű eredményt növeli a következő ügyletek miatt a tárgyévben teljesített pénzeszköz kifizetés¹⁸
– hitel vagy kölcsön felvétele	– az adózónak nyújtott hitel vagy kölcsön törlesztése, visszafizetése esetén a hitel vagy kölcsön felvételekor csökkentő tételként elszámolt összeg arányos része
– az adózó által nyújtott hitel vagy kölcsön törlesztése, visszafizetése esetén a hitel vagy kölcsön nyújtásakor növelő tételként elszámolt összeg arányos része	– hitel vagy kölcsön nyújtása
– kötvény vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátása	– saját kibocsátású kötvény vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapír beváltása, törlesztése esetén a beváltott, eladott értékpapírok kibocsátásakor csökkentő tételként elszámolt összeg arányos része
– hitelviszonyt megtestesítő értékpapír beváltása, eladása, valamint tulajdoni részesedést jelentő befektetés eladása esetén a	– hitelviszonyt megtestesítő értékpapír vagy tulajdoni részesedést jelentő befektetés vásárlása

¹⁷ Katv. 20. § (4) bekezdés

¹⁸ Katv. 20. § (5) bekezdés

beváltott, eladott értékpapírok, befektetések vásárlásakor növelő tételként elszámolt összeg arányos része	
– tőkebevonás (különösen jegyzett tőke emelése)	– tőke kivonás (különösen jegyzett tőke leszállítása)
– osztalék és osztalékkelőleg megszerzése	– osztalék és osztalékkelőleg fizetése
– elszámolásra kiadott előleg visszafizetése	– elszámolásra kiadott előleg kifizetése

Nem a vállalkozás érdekében felmerült, vállalkozásból kivont vagyonnak minősül különösen és a pénzforgalmi szemléletű eredményt növeli a következő ügyletekhez kapcsolódóan a tárgyévben teljesített pénzeszköz kifizetés:¹⁹

- Végeleges pénzeszköz átadás (így például: az adomány is).
- Az 50 ezer forintot meghaladó bekerülési értékű szolgáltatás igénybevétele, eszköz beszerzése, ha a körülmények (így különösen az adózó vállalkozási tevékenysége, árbevétele, a szolgáltatás jellege, a szolgáltatás ellenértéke) alapján egyértelműen megállapítható, hogy a szolgáltatás igénybevétele vagy az eszköz beszerzése ellentétes az ésszerű gazdálkodás követelményeivel.
E szabály értelmében, ha a kisvállalati adóalany 50 ezer forintot meghaladó bekerülési értékű szolgáltatást vesz igénybe, vagy eszközt szerez be, annak bizonyítása őt terheli, hogy a pénzeszköz-kiadás a vállalkozási tevékenység érdekében merült fel.
- A Tbj. rendelkezései szerinti megállapodás alapján egészségbiztosítási járulék megfizetése.
- Az a kiadás, amely a Büntető Törvénykönyvben meghatározott vesztegetés, befolyással üzérkedés, vesztegetés nemzetközi kapcsolatban vagy befolyással üzérkedés nemzetközi kapcsolatban bűncselekmény elkövetése érdekében vagy azzal összefüggésben merült fel, és az elkövetés tényét jogerős bírósági ítélet megállapította.
- Az ellenőrzött külföldi társasággal szemben teljesített kifizetés. Az ellenőrzött külföldi társaság fogalmára a Tao. tv. 4. § 11. pontjában található definíció irányadó.
- Az adóalanyiság időszakát megelőző időszakra megállapított, az adóalanyiság időszaka alatt teljesített adófizetési kötelezettség (így például a kisvállalati adóalanyiság első évében a megelőző adóévre vonatkozó társasági adó, vagy eva összege, az általános forgalmi adó), továbbá az adóalanyiság időszakában bármely időszakra megállapított és megfizetett bírság, pótlék, valamint a Katv. alapján megfizetett adó és adóelőleg.
- A jegyzett tőke, a tőketartalék, az eredménytartalék és a lekötött tartalék napi átlagos állományának háromszorosát meghaladó, napi átlagos állományon meghatározott kötelezettségrészre jutó kamatkifizetés (ide nem értve a pénzügyi

¹⁹ Katv. 20. § (6) bekezdés

intézménnyel szemben fennálló kötelezettség alapján elszámolt kamatkifizetést), függetlenül attól, hogy azt az adóalany eszköz bekerülési értékének részeként számolja-e el. E rendelkezés alkalmazásában kötelezettség a kapott kölcsön, a zárt körben forgalomba hozott hitelviszonyt megtestesítő értékpapír miatt fennálló tartozás és a váltótartozás (kivéve a szállítói tartozás kiegyenlítése miatt fennálló váltótartozást), valamint minden más, a mérlegben kimutatott kölcsönnek, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírnak, illetve váltótartozásnak nem minősülő kötelezettség.

Nem a vállalkozás érdekében felmerült, vállalkozásból kivont vagyonnak minősül különösen és a pénzforgalmi szemléletű eredményt növeli a következő ügyletekhez kapcsolódóan elszámolt ráfordítás:²⁰

- A behajthatatlannak nem minősülő követelés elengedése, ha azt a kisvállalati adó alanya kapcsolt vállalkozással szemben engedi el. Nem kell tehát növelni a pénzforgalmi szemléletű eredményt abban az esetben, ha a kisvállalati adó alanya magánszemély vagy kapcsolt vállalkozási viszonyban nem álló más személy javára engedi el a követelést.
- A térítés nélküli eszközátadás, illetve a térítés nélkül nyújtott szolgáltatás.
- A készlethiány (eszköz hiányának elszámolása), ha egyértelműen megállapítható, hogy a hiány megfelelő gondosság mellett nem merült volna fel, vagy ha az adózó – az ésszerű gazdálkodás követelményeit figyelembe véve – nem tett meg mindent a hiányból eredő veszteség mérséklésére.
- A tartozás térítés nélküli átvállalása.

Ha a kapcsolt vállalkozások által kötött szerződésben a felek olyan ellenértéket határoznak meg, amely eltér a szokásos piaci ártól, úgy a szokásos piaci ár és az ügyleti érték különbözetével korrigálni (az eltérés irányától függően növelni vagy csökkenteni) kell a pénzforgalmi szemléletű eredményt. A módosítást abban az esetben is el kell végezni, ha az adóalany már más korrekciós tételekkel növelte vagy csökkentette a pénzforgalmi szemléletű eredményét, illetve, ha az ügylet nem járt az adózó pénzeszközeinek változásával.²¹

A szokásos piaci árat a Tao. tv. 18. § (2) bekezdésében meghatározott módszer segítségével kell megállapítani. A Tao. tv. hivatkozott bekezdése az összehasonlító árak módszerét, a viszonteladási árak módszerét, a költség és jövedelem módszert, az ügyleti nettó nyereségen alapuló módszert, a nyereségmegosztásos módszert és az egyéb módszereket nevesíti.

Az áttérés vonatkozásában a törvény speciális korrekciós tételek alkalmazását írja elő az adóalanyiség első évében. A Katv. úgy rendelkezik, hogy a pénzforgalmi szemléletű eredmény meghatározása során figyelmen kívül kell hagyni az adóalanyiség első adóévében kapott olyan bevételt, kiadást, amelyet az adózó az adóévet megelőző adóévére vonatkozó eredménykimutatásában bevételként, ráfordításként számol el. Amennyiben pedig a kisvállalati alá bejelentkezett adózó

²⁰ Katv. 20. § (7) bekezdés

²¹ Katv. 20. § (8) bekezdés

előzőleg bevételi nyilvántartást vezető eva adóalany volt, úgy az első évben figyelmen kívül kell hagynia az előző évre vonatkozóan teljesített kiadásokat. Továbbá a pénzforgalmi szemléletű eredmény megállapítása során csökkentő tételként kell figyelembe venni az olyan kisvállalati adóalanyiságot megelőző adóévben teljesített kifizetést, amely a kisvállalati adóalanyiság időszakára vonatkozik, és az adóévet megelőző adóévre vonatkozó eredménykimutatásban költségként, ráfordításként nem került elszámolásra.²²

A személyi jellegű kifizetések (a minimum adóalap)

A korrigált pénzforgalmi szemléletű eredmény mellett az adóalap másik összetevője – amely egyben minimum adóalapként is funkcionál – a személyi jellegű kifizetések. Személyi jellegű kifizetésnek azon személyi jellegű ráfordítás minősül, amely a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) szerint járulékalapot képez az adóévben.²³

A Tbj. 4. § k) pontja értelmében járulékalapot képező jövedelem

- az Szja tv. szerint összevont adóalapba tartozó önálló és nem önálló tevékenységből származó bevételből az adóelőleg-alap számításnál figyelembe vett jövedelem,
- a munkavállalói érdekképviseletet ellátó szervezet részére levont (befizetett) tagdíj,
- a tanulószersződésben meghatározott díj,
- a hivatásos nevelőszülői díj,
- a felszolgálási díj, a vendéglátó üzlet felszolgálójaként a fogyasztótól közvetlenül kapott borralaló,
- az ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony alapján fizetett ösztöndíj,
- az előzőekben felsorolt jövedelem hiányában a munkaszerződésben meghatározott alaphír, illetőleg ha a munkát nem munkaviszony, hanem munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében végzik, a szerződésben meghatározott díj.

Az előzőektől eltérően személyi jellegű ráfordításként a garantált bérminimum²⁴ 112,5%-át kell figyelembe venni, ha a társas vállalkozó²⁵ tagra jutó személyi jellegű ráfordítás a járulék alapot képező jövedelemnél alacsonyabb (így például abban az esetben, ha a személyes közreműködésre kötelezett főállású társas vállalkozó nem vesz fel járulék alapot képező jövedelmet a társas vállalkozástól).

A tagra jutó személyi jellegű ráfordítás meghatározása során azonban nem kell figyelembe venni azt az időszakot, amelyre a társas vállalkozónak nem keletkezik Tbj. szerinti járulékfizetési kötelezettsége (ha például a tagot a teljes hónapban táppénz illeti meg, vagy ha a tag Tbj. szerinti kiegészítő tevékenységet folytatónak²⁶ minősül,

²² Katv. 20. § (13), (15) bekezdés

²³ Katv. 20. § (3) bekezdés

²⁴ Tbj. 4. § s) pont 2. alpont

²⁵ Tbj. 4. § d) pont

²⁶ Tbj. 4. § e) pont

és járulékalapot képező jövedelem hiányában nyugdíjjárulék fizetési kötelezettsége nem keletkezik).

Veszteségelhatárolás, veszteségleírás

Amennyiben a pénzforgalmi szemléletű eredmény bármely adóévben negatív, ezzel az összeggel az adózó a következő adóévekben csökkentheti a pénzforgalmi szemléletű pozitív eredményét, feltéve, hogy a pénzforgalmi szemléletű eredmény csökkenése a rendeltetésszerű joggyakorlás elvének betartásával keletkezett.

Az elhatárolt veszteség összegét az adózó – főszabályként – 10 év alatt, egyenlő részletekben használhatja fel a következő adóévekben a pénzforgalmi szemléletű pozitív eredmény csökkentésére. Az elhatárolt veszteségeket keletkezésük sorrendjének megfelelően kell felhasználni.²⁷

Az elhatárolt veszteség leírása során nem a teljes adóalapot, hanem annak egyik összetevőjét, a pénzforgalmi szemléletű eredményt csökkentheti az adózó. Ebből következően a veszteségleírás korlátja a személyi jellegű kifizetések összege, mivel a minimumadóalapig ebben az esetben is meg kell fizetni a kisvállalati adót.

A Katv. speciális rendelkezéseket ír elő az adózó által végrehajtott beruházásokkal kapcsolatosan. Az elhatárolt veszteség terhére – a fenti szabályoktól eltérően – teljes mértékben csökkenthető a következő adóévek adóalapja az adóévben beszerzett, előállított, korábban még használatba nem vett tárgyi eszközök, szellemi termékek, kísérleti fejlesztés aktivált értékével megegyező összeggel, függetlenül attól, hogy az érintett eszközöket rendeltetésszerűen használatba vették-e az adóévben.²⁸

Ha tehát az elhatárolt veszteség összege lehetővé teszi, úgy a feltételeknek megfelelő beruházás értékével a teljes adóalap csökkenthető (akár nullára is). Ebben az esetben nem érvényesül a minimumadóalapra vonatkozó szabály.

A veszteség elhatárolásra vonatkozó általános és speciális szabály párhuzamosan, ugyanabban az adóévben nem alkalmazható.

Példa

Határozzuk meg a kisvállalati adó hatálya alá tartozó adóalany adóalapját a rendelkezésre álló adatok alapján.

	Ft-ban
2012. évi pénzeszközök	14.000.000
2013. évi pénzeszközök	10.000.000
2013. évi pénzforgalmi szemléletű eredmény	10.000.000 – 14.000.000 = -4.000.000
2013. évi kapott kölcsön	500.000

²⁷ Katv. 20. § (9)-(10), (12) bekezdés

²⁸ Katv. 20. § (11) bekezdés

2013. évben vásárolt értékpapír	800.000
2013. évi korrigált pénzforgalmi szemléletű eredmény	$-4.000.000 - 500.000 + 800.000 = -3.700.000$
2013. évi személyi jellegű kifizetések	3.500.000
2013. évi adóalap	3.500.000
2013. évi adó	$3.500.000 \times 16\% = 560.000$
2013. évi elhatárolt veszteség	3.700.000
2013. évi beruházás	1.900.000
2014. évi pénzeszközök	15.000.000
2014. évi pénzforgalmi szemléletű eredmény	$15.000.000 - 10.000.000 = 5.000.000$
2014. évi személyi jellegű kifizetések	4.000.000
2014. évi adóalap	$5.000.000 + 4.000.000 - 1.900.000 = 7.100.000$
2014. évi adó	$7.100.000 \times 16\% = 1.136.000$
Továbbvitt elhatárolt veszteségrész	$3.700.000 - 1.900.000 = 1.800.000$
2015. évi pénzeszközök	22.600.000
2015. évi pénzforgalmi szemléletű eredmény	$22.600.000 - 15.000.000 = 7.600.000$
2013-ban kapott kölcsön visszafizetése	500.000
2015-ben elszámolásra kiadott előleg kifizetése	1.000.000.
2015. évi korrigált pénzforgalmi szemléletű eredmény	$7.600.000 + 1.500.000 = 9.100.000$
Az elhatárolt veszteségrész 1/10-ének leírása a továbbvitt veszteségrészből	$9.100.000 - 370.000 = 8.730.000$
2015. évi személyi jellegű kifizetések	3.900.000
2015. évi adóalap	$8.730.000 + 3.900.000 = 12.630.000$
2015. évi adó	$12.630.000 \times 16\% = 2.020.800$
Továbbvitt elhatárolt veszteségrész	$1.800.000 - 370.000 = 1.430.000$

V. A kisvállalati adó mértéke, bevallása

A kisvállalati adó mértéke az adó alapjának 16 százaléka. A kisvállalati adó alanya mentesül

- a 10 százalékos társasági adó,
- a 27 százalékos szociális hozzájárulási adó, és
- a 1,5 százalékos szakképzési hozzájárulás

bevallása és megfizetése alól.²⁹

A kisvállalati adó nem váltja ki például:

- az általános forgalmi adót [az adózó áfa státusza sem változik meg a kisvállalati adó választása esetén],
- a magánszemély tagokat terhelő adókötelezettségeket [a tagoknak meg kell fizetniük az egyéni járulékokat (nyugdíjjárulék, egészségbiztosítási- és

²⁹ Katv. 21. §

munkaerő-piaci járulék), továbbá az osztalék utáni személyi jövedelemadót és egészségügyi hozzájárulást is],

- a cégautóadót,
- a helyi adókat.

A kisvállalati adó éves elszámolású adó. Az adóalany a kisvállalati adó alapját és az adót adóévenként köteles megállapítani és az adóévet követő év május 31-ig bevallani. Ha az adóalanyiság év közben szűnik meg, a bevallást az adóalanyiság megszűnésének hónapját követő ötödik hónap utolsó napjáig kell benyújtani.³⁰ A 2013-as adóévről – általános esetben 2014. május 31-ig – a 13KIVA jelű nyomtatványon kell teljesíteni az adóalanyoknak a bevallási kötelezettségeiket.

A bevallás a beszámoló adatain alapul, ha azonban az adózó az adóévre vonatkozó beszámoló készítésére az adóévről készítendő bevallás határidejéig nem kötelezett, a fizetendő adót az adóév utolsó napjára készített könyvviteli zárlat alapján állapítja meg.³¹

VI. A kisvállalati adóelőleg

A kisvállalati adó alanya adóelőleg-bevallásra és fizetésre köteles. Az előlegfizetés gyakorisága – az adóalanyiság első évét kivéve – az adóévet megelőző adóévben fizetett kisvállalati adó összegétől függ.

Amennyiben az adózó adófizetési kötelezettsége az adóévet megelőző adóévben az 1 millió forintot meghaladta, az adóelőleg megállapítási, bevallási és fizetési kötelezettségének havonta tesz eleget, a tárgyhónapot követő hónap 20-ig. Az adóalanyiság első adóévében annak az adózónak kell havi előleg bevallással és előlegfizetéssel számolnia, amelynek az adóévet megelőző adóévben a bevétele várhatóan meghaladja a 100 millió forintot.³²

Ha az adóévet megelőző adóév adófizetési kötelezettsége az 1 millió forintot nem érte el, az adózó negyedéves gyakorisággal teljesíti az előleg-bevallási, fizetési kötelezettségét, amelynek határideje a tárgynegyedévet követő hónap 20-a. Adóalanyiság első adóévében az adózó a negyedéves adóelőleg-megállapításra vonatkozó szabályokat alkalmazza, ha az adóévet megelőző adóévben a bevétele várhatóan nem haladja meg a 100 millió forintot.³³

Az adóévben újonnan alakult adóalanyok tekintetében a megelőző adóévben elért bevétel – működés hiányában – nulla forint, így ezen körbe tartozó adóalanyok az adóalanyiság első évében negyedéves gyakorisággal teljesítik adóelőleg bevallási, fizetési kötelezettségüket.

³⁰ Katv. 22. § (1), (3) bekezdés

³¹ Katv. 22. § (4) bekezdés

³² Katv. 23. § (2) bekezdés

³³ Katv. 23. § (3) bekezdés

Az adóelőleggel kapcsolatos bevallási kötelezettségének az adózó a 2013-as adóévben a 13KIVA jelzésű nyomtatványon tesz eleget.

Az előleg alapja a következő tételek összege:

- a) az Szt. szerinti pénzeszközöknek az adóelőleg-megállapítási időszakban realizált változása,
- b) az adóelőleg-megállapítási időszakban az adóalany által fizetendő, Tbj. szerinti járulékalapot képező összes jövedelem,
- c) az adóelőleg-megállapítási időszakban megfizetett kisvállalati adó, adóelőleg,
- d) az adóelőleg-megállapítási időszakban kifizetett osztalék, osztalékelőleg.³⁴

Az adózó dönthet úgy, hogy adóelőleg alapjának meghatározása során is figyelembe veszi az adó alapjánál tárgyalt valamennyi korrekciós tételt. Ha az adózó valamely adóelőleg-megállapítási időszakban eszerint állapítja meg az adóelőleg-fizetési kötelezettségét, akkor az adóév végéig minden esetben így kell eljárnia.³⁵

Az adó mértéke az adóelőleg alap 16 százaléka azzal, hogy az adóelőleg-megállapítási időszakban az adóalany által fizetendő járulékalapot képező összes jövedelem 16 százalékát mindenképpen meg kell fizetni adóelőlegként (adóelőleg-minimum).³⁶

Amennyiben az adóalany által a fentiek szerint megállapított adóelőlegnek a járulékalapot képező jövedelemmel csökkentett összege negatív [azaz az a)+c)+d) eredménye egy negatív szám], akkor az adóalany jogosult annak összegével a következő adóelőleg-megállapítási időszakokban az adóelőleg-alapnak a Tbj. szerinti járulékalapot képező jövedelmet meghaladó részét csökkenteni. Tehát az adóelőleg-minimumra vonatkozó szabály ebben az esetben is érvényesül.³⁷

Az adóelőleg-alapnál érvényesíthető „veszteségleírás” kizárólag a keletkezése szerinti adóévben vehető figyelembe, a következő adóévre az nem „húzódhat át”.

Az adóalany az adóévre megállapított kisvállalati adót – az adóévben már megfizetett adóelőlegek beszámításával – a bevallás benyújtására előírt határidőig megfizeti. Ha az adóévben már megfizetett adóelőlegek összege meghaladja az adóévre megállapított adó összegét, a különbözetet az adóalany bevallásában, az igény (bevallás) beérkezésének napjától, de legkorábban a bevallás benyújtására előírt határidő napjától (esedékeségtől) jogosult visszaigényelni.³⁸

VII. Áttérés a kisvállalati adó hatálya alá

³⁴ Katv. 23. § (4) bekezdés

³⁵ Katv. 23. § (5) bekezdés

³⁶ Katv. 23. § (6) bekezdés

³⁷ Katv. 23. § (7) bekezdés

³⁸ Katv. 23. § (8) bekezdés

A társasági adó alanya a Tao. tv.-nek a jogutód nélküli megszűnésre irányadó rendelkezéseit alkalmazza, ha a következő adóévekben adókötelezettségeit a kisvállalati adó szabályai szerint teljesíti.³⁹ A Tao. tv. hatálya alól kikerülő adózóknak a megszűnésre tekintettel bevallást kell benyújtaniuk, amelyben figyelembe kell venniük a Tao. tv. szerinti korrekciós tételeket.

Azon adózók, amelyek úgy döntenek, hogy 2013-tól a kisvállalati adó szabályai szerint teljesítik az adókötelezettségeiket, 2013. május 31-ig kötelesek benyújtani a 1271EVA jelű nyomtatványt.

Az adózó a bejelentés adóévére vonatkozó társasági adóbevallásában adóelőleget nem vall be és a bejelentést követő adóévre társasági adóelőleget nem fizet. Az adóhatóság a korábban bevallott adóelőleget hivatalból törli az adózó folyószámlájáról. Amennyiben az adóévre vonatkozó bejelentést az adózó jogszerűen nem tehetette volna meg, akkor nem mentesül az adóelőleg-fizetés elmulasztásának jogkövetkezménye alól.⁴⁰

A kisvállalati adó hatálya alá bejelentkezett adózó a jogutód nélküli megszűnésre irányadó rendelkezések szerint már nem tartozik a Tao. tv. hatálya alá, azonban a kisvállalati adóalanyiság időszakát megelőzően a Tao. tv. előírásai szerint érvényesített kedvezményekkel kapcsolatban terhelheti társasági adófizetési kötelezettség – ha a kedvezményre a megszerzett jogosultságot elveszítette –, amelyet az adókötelezettséget kiváltó eseményt követő kisvállalati adóbevallásban ('KIVA) kell bevallani. Ezek a következők:

- Amennyiben az adózó a Tao. tv. hatálya alatt kis- és középvállalkozási adóalap-kedvezményt érvényesített, és a kedvezmény alapjául szolgáló beruházást nem helyezi üzembe, illetve nem veszi használatba vagy elidegeníti (értékesíti, apportálja, térítés nélkül átadja stb.) a kedvezmény igénybevételének adóévét követő negyedik adóév utolsó napjáig, akkor az adóalap-csökkentésnél figyelembe vett összeg kétszeresének megfelelő összeg után a társasági adót meg kell fizetnie.⁴¹
- Ha a kisvállalati adóalanyiság előtti időszakban a mikrovállalkozás érvényesítette a foglalkoztatás növeléséhez kapcsolódó adóalap-kedvezményt, és utóbb az kisvállalati adóalanyiság időszaka alatt a létszáma csökken, akkor a kisvállalati adóalanyiság alatt társasági adó visszafizetési kötelezettsége keletkezik a Tao. tv. rendelkezései szerint.⁴²
- A fejlesztési tartalék képzés címén érvényesített adóalap-kedvezmény miatt a lekötés évében hatályos mértékű társasági adó és az arra felszámított késedelmi pótlék terheli a kisvállalati adóalanyt az adózás előtti eredményt csökkentő tételként érvényesített összeg azon része után, amelyet kisvállalati adóalanyként a lekötés évét követő négy éven belül nem beruházási célra fordít, illetve a 4. adóév végéig nem használ fel.⁴³

³⁹ Katv. 27. §

⁴⁰ Katv. 28. § (2) bekezdés

⁴¹ Tao. tv. 8. § (1) bekezdése u) pont, 16. § (1) bekezdés c) pont cf) alpontja

⁴² Tao. tv. 8. § (1) bekezdése v) pont, 16. § (1) bekezdés c) pont ch) alpontjai

⁴³ Tao. tv. 7. § (15) bekezdése, 16. § (1) bekezdés b) pont

- Az egyéni céget alapító egyéni vállalkozó által „megkezdett” kedvezményekre vonatkozó előírásokat⁴⁴
- A kis- és középvállalkozások adókedvezménye miatti társasági adókötelezettség és késedelmi pótlék terheli a kisvállalati adó alanyát abban az esetben, ha a hitelszerződés megkötésének évét követő 4 éven belül a beruházást nem helyezi üzembe – kivéve, ha az üzembe helyezés elháríthatatlan külső ok miatti megrongálódás következtében maradt el –, vagy ha a tárgyi eszközt az üzembe helyezés adóévében vagy az azt követő 3 évben elidegeníti.⁴⁵
- Amennyiben az adózó a kisvállalati időszakot megelőzően, 2009. december 31-ig a sávós társasági adókulcsot alkalmazta, és az emiatt kieső adó összegét a Tao. tv. előírásainak megfelelően lekötött tartalékba helyezte, akkor ezen összegnek – a lekötés adóévéét követő négy adóévben történő – nem a Tao. tv. szerinti célokra történő feloldása miatt, illetve, ha az adózó ezen összeget a jelzett határidőn belül nem használta fel, akkor a kisvállalati adóalanyiség alatt társasági adó- és késedelmi pótlék-fizetési kötelezettsége keletkezik.⁴⁶

VIII. A kisvállalati adóalanyiség megszűnését követően a Tao. tv. hatálya alá „visszakerülő” adózókra vonatkozó rendelkezések

A társasági adó hatálya alá való visszatérés tekintetében a Katv. kimondja, hogy

- a társasági adó szempontjából költségként, ráfordításként elszámoltnak kell tekinteni kisvállalati adóévben teljesített valamennyi, egyébként a Tao. tv. alapján költségnek minősülő kiadást (juttatást),
- elszámoltnak kell tekinteni a kisvállalati időszak előtt megszerzett immateriális jószág, tárgyi eszköz értékcsökkenési leírásának Tao. tv. szerint meghatározott időarányos részét,
- a kisvállalati alanyiség időszaka alatt megszerzett immateriális jószág, tárgyi eszköz alapján pedig az adózó az adóalanyiség megszűnése után a társasági adó alapjánál értékcsökkenési leírást egyáltalán nem érvényesíthet,
- A kisvállalati adóalanyiságot megelőző időszakból fennmaradt elhatárolt veszteségből a kisvállalati adóalanyiség adóévében 20-20 százalékot, vagy annak arányos részét elszámoltnak kell tekinteni,
- az olyan társasági adókedvezmények tekintetében, amelyet az adózó a Tao. tv. rendelkezései szerint meghatározott számú adóévben vehet igénybe, a kisvállalati alanyiség időszakában lezárt adóévet is figyelembe kell venni.⁴⁷

Abban az esetben, ha a kisvállalati adóalanyának megszűnik az adóalanyiséga, az adóalanyiség megszűnését követő 60 napon belül köteles az esedékességi időre eső összeg feltüntetésével a kisvállalati adó adóalanyiséga megszűnését követő naptól az adóévet követő hatodik hónap utolsó napjáig számított időszak valamennyi teljes naptári negyedévére társasági adóelőleget bevallani és egyenlő részletekben a

⁴⁴ Tao. tv. 16. § (16) bekezdés a)-d) pontjai

⁴⁵ Tao. tv. 22/A. § (5) bekezdés

⁴⁶ Tao. tv. 2010. június 30-án hatályos 19. § (5) bekezdése

⁴⁷ Katv. 28. § (4)-(7) bekezdés

negyedév utolsó hónapjának 10. napjáig megfizetni. A háromhavonta esedékes társasági adóelőleg összege

- a kisvállalati adó adóalanyisága megszűnésének adóévében elszámolt bevétel 1 százaléka, ha az adóév időtartama 12 hónap volt,
- a kisvállalati adó adóalanyisága megszűnésének adóévében elszámolt bevételnek a működés naptári napjai alapján 12 hónapra számított összegének 1 százaléka minden más esetben.⁴⁸

Ha például egy kisvállalati adóalany zrt. 2013. december 20. napjáig bejelenteti az állami adóhatóságnak, hogy a 2014-es adóévben adókötelezettségeit már nem a Katv., teljesíti, úgy a zrt.-nek társasági adóelőleg-bevallási és megfizetési kötelezettsége keletkezik. A zrt. által a 2013-es adóévben elszámolt összes bevétele 256 000 eFt volt. A zrt.-nek a 2014. január 1. és a 2015. június 30-a közötti időszakra adóelőleget kell bevallania (2014. március 1-jéig). Háromhavonta pedig a 256 000 eFt 1 %-ának megfelelő összeget, azaz 2 560 eFt kell társasági adóelőlegként megfizetnie a negyedév utolsó hónapjának 10. napjáig (első ízben 2014. március 10-ig). Így a megfizetendő társasági adóelőleg összege 6 x 2 560 eFt, azaz 15 360 eFt lesz.

IX. A kisvállalati adóalanyoknak adott ingyenes juttatások

A Tao. tv. – 2013. január 1-jétől hatályos – 3. számú melléklet „A” fejezete 2. pontja értelmében nem a vállalkozási tevékenység érdekében felmerült költségnek, ráfordításnak minősül a kisvállalati adó hatálya alá tartozó adózó részére

- visszafizetési kötelezettség nélkül adott támogatás, juttatás,
- véglegesen átadott pénzeszköz,
- a térítés nélkül átadott eszköz könyv szerinti értéke,
- az adózó által ellenérték nélkül átvállalt kötelezettségnek az adóévi adózás előtti eredmény terhére elszámolt összege,
- az adóévben térítés nélkül nyújtott szolgáltatás bekerülési értéke,
- valamint e juttatásokkal kapcsolatban ráfordításként elszámolt általános forgalmi adó.

Ha egy társasági adóalany a felsorolt ingyenes juttatások valamelyikét nyújtja egy a kisvállalati adó hatálya alá tartozó adózónak, úgy az ingyenes juttatás értékével a társasági adóalany – figyelemmel a Tao. tv. 8. § (1) bekezdés d) pontjára – minden esetben meg kell növelnie az adózás előtti eredményét.

Az ismertetett adóalap-korrekciós tétel csak az ingyenes juttatásokra vonatkozik, tehát az kisvállalati adóalanyával kötött ellenértékkel bíró ügylet kapcsán nem merül fel az adóalap korrekció.

⁴⁸ Tao. tv. 26. § (13) bekezdés